

25 de novembre

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

**Dia Internacional contra
la Violència cap a les Dones**

**INFORME D'ACTUACIONS SOBRE VIOLÈNCIA
DE GÈNERE A L'AJUNTAMENT DE PALMA
2012-2013**

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Índex

1. PRESENTACIÓ	3
2. QUANTIFICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE	6
2.1. DELICTES INGRESSATS	6
2.2. DONES MORTES PER VIOLÈNCIA DE GÈNERE	7
2.3. MESURES JUDICIALS	8
2.4. DENÚNCIES	10
2.5. ORDRES DE PROTECCIÓ	10
3. ATENCIÓ A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE	13
3.1. ATENCIÓ DE QUALITAT A LES VÍCTIMES	13
3.1.1. Carta de compromisos del Servei d'Atenció integral a la Violència de Gènere	13
3.1.2. Carta de compromisos per a l'assistència a víctimes de violència domèstica i de gènere	15
3.2. SERVEIS MUNICIPALS D'ATENCIÓ A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE.....	15
3.2.1. Servei Municipal d'atenció Integral a la violència de gènere	16
3.2.1.1. Programa d'atenció a víctimes de violència de Gènere	
3.2.1.2. Programa d'atenció als fills i filles víctimes de violència de gènere.....	18
3.2.1.3. Programa d'atenció a persones agressores dins l'àmbit de la relació de parella.....	21
3.2.2. Fitxer de la Declaració voluntària de risc (DVR) 112	25
.....	26
3.2.3. Pacte Palma contra la Violència de Gènere.....	30
3.2.4. Servei d'Acolliment Municipal (SAM)	
3.2.5. Grup Operatiu de Violència Domèstica de la Policia Local de Palma (GOVD).....	32

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

1. Presentació

L'any 1999, l'Assemblea General de Nacions Unides va declarar el 25 de novembre Dia Internacional d'Eliminació de la Violència contra les Dones.

De llavors ençà, s'han desenvolupat millores legislatives, judicials, policiaques i socials per a eradicar aquesta xacra.

Això no obstant, el problema continua existint i cada any sentim notícies relacionades amb la mort de dones a mans de les seves parelles o exparelles.

L'Ajuntament de Palma vol un model de convivència basat en el respecte i la col·laboració entre dones i homes. Té com a objectiu prioritari desenvolupar actuacions destinades a la prevenció, l'eradicació, la protecció i l'atenció integral a les persones que pateixen violència de gènere.

En aquest sentit l'Ajuntament manté diferents línies d'actuació:

- atenció social i psicoeducativa a les dones víctimes i als seus fills i filles
- protecció i seguretat de les víctimes
- atenció reeducativa a les persones agressores
- actuacions preventives mitjançant la formació i la sensibilització

Alguns d'aquests serveis estan integrats en el Sistema de gestió de qualitat de l'Ajuntament: La Carta de compromisos de la Secció d'Igualtat de l'Àrea Delegada de Benestar social i Igualtat i la de Policia Local defineixen la responsabilitat municipal envers les dones víctimes, els seus infants i els maltractadors que volen canviar.

L'atenció a la violència de gènere requereix un abordatge integral. Per a millorar l'eficàcia del sistema és necessari que els diferents serveis d'atenció i protecció implicats treballin coordinadament, comparteixin la informació, avaluin els resultats i implementin les mesures correctores adients. Per això, i en el marc de les seves competències, els serveis municipals aposten per la coordinació interna i el treball en xarxa.

En el programa d'actes de commemoració del 25 de novembre es presenta aquest informe sobre les actuacions sobre violència de gènere que du a terme l'Ajuntament de Palma.

L'informe s'estructura en dues parts. La primera és una aproximació a la magnitud del problema, amb un recull de dades sobre violència de gènere

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

registrada, dones mortes a mans de les seves parelles o exparelles, dades procedents del Consell General del Poder Judicial, sobre denúncies, delictes i ordres de protecció. La segona part presenta informació relativa a l'atenció específica dels diferents serveis municipals que atenen les víctimes de violència de gènere.

Per a elaborar-lo s'han utilitzat dades procedents de:

- Consell General del Poder Judicial
- Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat
- memòries dels serveis d'atenció
- cartes de compromisos de l'Ajuntament de Palma

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Primera part: magnitud del problema

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

2. Quantificació de la violència de gènere

2.1. Delictes ingressats

Segons es desprèn de les dades publicades pel Consell General del Poder Judicial durant l'any 2012, al partit judicial de Palma ingressaren 3.234 delictes per violència sobre la dona.

La major part d'aquests delictes (67%) foren lesions i maltractaments, seguits de delictes contra la llibertat (16%), trencament de mesures (6%), delictes contra la integritat moral (4%) i trencament de penes (3%).

La xifra total ha disminuït en 654 casos respecte dels delictes ingressats al partit judicial de Palma l'any 2011. D'aquí no es pot extreure la conclusió que hi hagi una tendència a la baixa, ja que el 2011 s'havien incrementat en 948 casos respecte de l'any anterior.

S'ha d'assenyalar que al llarg dels anys, les lesions i els maltractaments han estat i continuen essent els delictes ingressats de violència de gènere més elevats, amb molta diferència amb els altres. L'any 2012 suposaren el 67% dels delictes ingressats per violència contra la dona al partit judicial de Palma.

Delictes ingressats per violència sobre la dona			
	2.010	2.011	2.012
Espanya	139.522	141.228	136.720
Illes Balears	4.276	5.192	4.674
Partit judicial de Palma	2.940	3.888	3.234

*partit judicial de Palma: Algaida, Andratx, Banyalbufar, Bunyola, Calvià, Deià, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Lluçmajor, Marratxí, Puigpunyent, Santa Eugènia, Santa Maria del Camí, Sóller, Valldemossa.

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

2.2. Dones mortes per violència de gènere

Lluny d'acabar amb aquesta xacra social, l'any passat el nombre de dones mortes a l'Estat espanyol a mans de les seves parelles o exparelles va ser de 52. Aquesta dada suposa 9 persones menys que l'any 2011. Fins el 12 de novembre de 2013, comptabilitzam a l'Estat espanyol 44 dones mortes per violència de gènere.

Respecte de les Balears, l'any 2012 s'han de comptabilitzar 2 casos de víctimes mortals per violència de gènere a l'àmbit de la parella o exparella, un cas mes dels registrats l'any 2011. Fins dia 12 de novembre de 2013 comptabilitzam 2 dones mortes.

Víctimes mortals per violència de gènere per CA

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	(12 nov) 2013
Total	71	76	56	73	61	52	44
Andalusia	8	9	14	17	16	8	10
Aragó	2	1	0	2	2	1	1
Astúries	2	1	0	5	2	1	0
Illes Balears	1	1	1	2	1	2	2
Canàries	6	5	5	7	3	2	2
Cantàbria	2	0	0	0	0	0	2
Castella-la Manxa	5	3	1	3	1	4	4
Castella i Lleó	3	6	1	4	2	2	2
Catalunya	12	10	10	12	9	13	3
Comunitat Valenciana	10	10	9	8	8	6	7
Extremadura	0	0	1	1	0	1	1
Galícia	5	7	3	2	3	4	1
Madrid	9	11	5	7	9	6	8
Múrcia	2	4	2	1	2	0	0
Navarra	1	3	0	0	1	0	0
País Basc	2	3	2	2	2	2	1
La Rioja	0	2	1	0	0	0	0
Ceuta	0	0	1	0	0	0	0
Melilla	1	0	0	0	0	0	0

Font: Ministeri d'Igualtat

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

2.3. Mesures judicials

En aquest apartat es recullen les dades de mesures judicials de protecció, de naturalesa penal i civil, dictades en casos de violència de gènere.

Al partit judicial de Palma l'any 2012 es dictaren 873 mesures de natura penal i 104 de natura civil.

Les mesures més freqüents varen ser les d'allunyament, amb un 36,42%, i les de prohibició de comunicació, amb un 34,70% del total de mesures de natura penal. Aquestes mesures han estat les més elevades al llarg dels tres darrers anys.

Quant a les mesures de natura civil, es poden destacar com les més nombroses la prestació d'aliments i l'atribució d'habitatge.

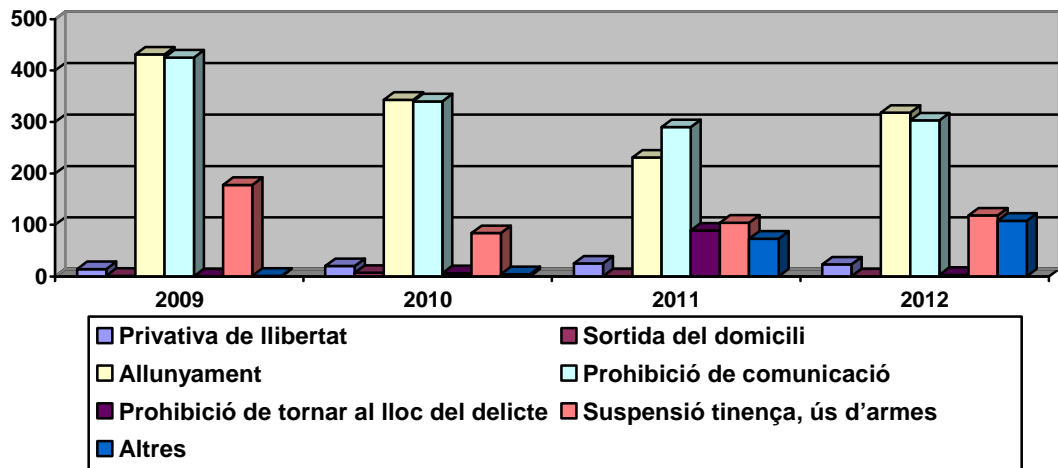
Mesures judicials de protecció en casos de violència de gènere al partit judicial de Palma				
	2009	2010	2011	2012
Total de natura penal	1.050	804	812	873
Privativa de llibertat	14	20	25	23
Sortida del domicili	1	7	0	0
Allunyament	431	343	231	318
Prohibició de comunicació	425	340	290	303
Prohibició de tornar al lloc del delictes	0	6	89	3
Suspensió de la tinença, ús d'armes	178	84	104	118
Altres	1	4	73	108
Total de natura civil	92	124	82	104
Atribució de l'habitatge	20	35	22	21
Permuta d'ús d'habitatge familiar	0	0	0	0
Suspensió del règim de visites	1	6	1	2
Suspensió de la pàtria potestat	0	0	0	0
Suspensió de la guarda i custòdia	15	20	9	8
Prestació d'aliments	32	41	31	38
Sobre protecció del menor	0	1	1	0
Altres	24	21	18	35

Font: dades del Consell General del Poder Judicial

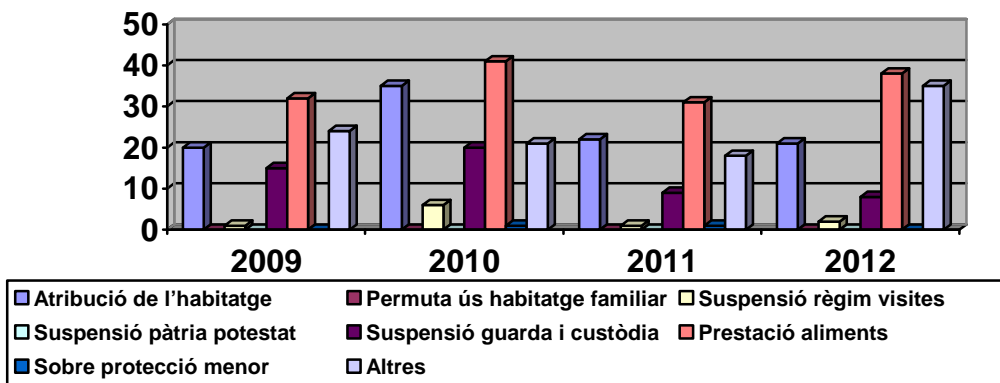

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

**Mesures judicials de protecció de natura penal de VG
 Palma 2009-2012**

**Mesures judicials de protecció de natura civil de VG Palma 2009-
 2012**

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

2.4. Denúncies

A l'Estat espanyol l'any 2012 es varen interposar 128.543 denúncies, 5.459 menys que l'any 2011. Aquest descens en les denúncies a nivell estatal contrasta amb l'evolució de les denúncies a les Balears, que ha seguit una variació ascendent.

Observant aquesta dada referida a la taxa per cada 10.000 dones a l'Estat espanyol, es pot assenyalar que hi ha un descens respecte de l'any anterior; s'ha passat de 56,05 denúncies per 10.000 dones l'any 2011 a 53,63 l'any 2012. L'any 2010 la taxa va ser molt similar a 2011, amb un 56,36.

La nostra Comunitat, amb una taxa de 84,7 denúncies per 10.000 dones l'any 2012, continua essent la que en té la taxa més elevada de l'Estat espanyol.

Denúncies per violència contra la dona			
	2010	2011	2012
Denúncies a la CAIB	4.231	4.417	4.739
Denúncies al Partit judicial de Palma	2849	3071	3045

2.5. Ordres de protecció

L'any 2012 es varen sol·licitar 34.556 ordres de protecció a tot l'Estat, un 3,5% menys que l'any 2011.

Ordres de protecció sol·licitades per sexe i nacionalitat per violència contra la dona. Any 2012		
	Illes Balears	Partit judicial de Palma
Total	830	370
Víctima, dona espanyola major d'edat	486	241
Víctima, dona espanyola menor d'edat	1	0
Víctima, dona estrangera major d'edat	330	118
Víctima, dona estrangera menor d'edat	13	11
Denunciat, home espanyol	485	238
Denunciat, home estranger	345	132

Font: dades del Consell General del Poder Judicial

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Ordres de protecció sol·licitades per relació amb la víctima. Partit judicial de Palma. Any 2012

	Nombre	Percentatge
Total	370	100%
Cònjuge	71	19,2%
Excònjuge	57	15,4%
Relació afectiva	74	20%
Exrelació afectiva	168	45,4%

Font: dades del Consell General del Poder Judicial

Cal destacar que en més del 45% de les sol·licituds d'ordres de protecció, la relació de l'agressor amb la víctima és d'exrelació afectiva, i que en més del 60% dels casos les ordres de protecció se sol·liciten quan ja ha finalitzat la relació.

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Segona part:

Atenció específica dels serveis municipals a les víctimes de violència de gènere

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

3. Atenció a les víctimes de violència de gènere

3.1. Atenció de qualitat a les víctimes

L'Ajuntament de Palma vol treballar per una ciutat sense violència de gènere i amb una atenció integral i de qualitat a les persones que la pateixen. Ho fa implantant un model de gestió de qualitat basat en la millora contínua, que ens permet utilitzar nous mètodes per a servir millor els ciutadans i les ciutadanes, d'una manera més eficaç, eficient i moderna.

L'atenció integral a les víctimes de violència de gènere i el treball per a eradicar la violència s'han d'entendre dins el marc de la col·laboració i la complementació amb la xarxa de serveis més ampla. L'Ajuntament ha de vetllar per a mantenir i reforçar els vincles que possibilitin el treball en xarxa, ja que és la suma d'esforços el que propiciarà l'avanç.

Aquest marc es desplega i concreta a través de les cartes de compromisos del Servei d'Atenció a les Víctimes de Violència de Gènere, adscrit a l'Àrea Delegada de Benestar Social i Igualtat, i de la Carta de compromisos per a l'assistència per a víctimes de violència domèstica i de gènere del Grup Operatiu de Violència Domèstica de la Policia Local de Palma, adscrit a l'Àrea de Seguretat Ciutadana.

S'incorpora l'enllaç a través del qual es pot accedir als tríptics i els quadres de comandament dels indicadors de qualitat de les dues cartes de compromisos dels serveis d'atenció a les víctimes de violència de gènere:

http://www.palmademallorca.es/portal/PALMA/contenedor1.jsp?seccion=s_lides_d4_v3.jsp&codbusqueda=1373&language=ca&codResi=1&codMenuPN=null&codMenuSN=1540&codMenu=1541

A continuació es recullen les dades més significatives d'aquestes cartes referides a l'atenció realitzada al llarg de l'any 2012.

3.1.1. Carta de compromisos del Servei Municipal d'Atenció integral a la Violència de Gènere

La Carta de compromisos compta amb el certificat AENOR, i amb aquesta es vol:

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

- Definir i difondre les línies d'intervenció del Servei d'Atenció a Víctimes de Violència de Gènere, com també els compromisos assolits per a dur-les a terme.
- Fer que sigui el punt de trobada entre persones usuàries i professionals, propiciant així la participació i l'intercanvi per a aconseguir que l'oferta doni resposta a les necessitats reals.
- Impulsar la millora contínua del Servei per a oferir una atenció integral i de qualitat a les víctimes de violència de gènere.
- Fer un seguiment del grau de compliment d'aquests compromisos i comunicar-ne els resultats.

L'any 2012 la Carta de compromisos ha complert amb els requisits de la norma de referència. De fet, en auditoria externa s'ha considerat que els compromisos adquirits es troben en un estat madur quant a control i resultats.

- El temps d'espera entre la demanda i l'atenció no va superar els 3 dies hàbils en el 96% de les demandes.
- Disponibilitat d'acompanyament en el 100% de casos a interposar denúncia, dins l'horari d'atenció del servei.
- La valoració de les demandes d'atenció terapèutica per a les persones víctimes i els seus fills i filles es va fer en un termini no superior a 15 dies hàbils en el 100% dels casos.
- Es va donar resposta a totes les demandes d'atenció de les persones agressores en un termini inferior a 5 dies hàbils en el 100% dels casos.
- El grau de satisfacció de les persones ateses és de 9,39 sobre 10.

El resultat obtingut ens constaten que la línia de feina del servei respon a les expectatives de les persones ateses; els aspectes més ben valorats són les instal·lacions, la seguretat i l'atenció del servei.

http://www.palmademallorca.es/portal/PALMA/contenedor1.jsp?seccion=s_fdes_d4_v1.jsp&contenido=42813&tipo=6&nivel=1400&layout=contenedor1.jsp&codResi=1&language=ca&codMenu=1541&codMenuSN=1540&codResi=1&language=ca&codMenu=1541&codMenuSN=1540&codResi=1&language=ca&codMenu=1541&codMenuSN=1540

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

3.1.2. Carta de compromisos per a l'assistència a víctimes de violència domèstica i de gènere

La Policia Local de Palma va optar per establir l'any 2006 una carta de serveis en la qual s'estableixen uns indicadors de qualitat en les atencions realitzades que permeten mesurar el percentatge d'atencions que es realitzen dins uns estàndards prefixats.

Aquesta Carta de compromisos també compta amb el certificat AENOR; s'hi prevén:

Prevenir i pal·liar, en la mesura que sigui possible, les situacions de violència domèstica i de gènere, assistint les víctimes de forma integral, com també disminuir la victimització secundària.

Treballar de forma integral i donar cobertura especialitzada a les tasques policiaques relacionades amb violència domèstica i de gènere.

Els resultats de la Carta són molt positius per a tots els indicadors; superen àmpliament els ítems establerts a la Carta de compromisos.

- El 99'84% de les demandes d'auxili al 092 s'atenen abans de 9 minuts.
- El 100% de les assistències psicològiques en situació de crisi s'atenen abans de 30 minuts (98,95% l'any 2011).
- Es tutela el 100% de les víctimes que ho requereixen.
- El 96,20% de les persones enquestades mitjançant un sondeig telefònic un mes després d'interposar una denúncia tenen una opinió favorable sobre l'atenció rebuda (95,37% l'any 2011).

http://www.palmademallorca.es/portal/PALMA/contenedor1.jsp?seccion=s_fdes_d4_v1.jsp&contenido=41577&tipo=6&nivel=1400&layout=contenedor1.jsp&codResi=1&language=ca&codMenu=1541&codMenuSN=1540

3.2. Serveis Municipals d'Atenció a les Víctimes de Violència de Gènere

3.2.1. Servei Municipal d'Atenció Integral a la violència de gènere

Aquest servei està subdividit en tres programes: Programa d'atenció integral a víctimes de violència de gènere, Programa d'atenció a fills i filles de dones víctimes de violència de gènere i Programa d'atenció a persones agressores.

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Forma de gestió

Servei de titularitat municipal gestionat, mitjançant contractació externa, per la Fundació IReS - Institut de Reinserció Social.

3.2.1.1. Programa d'Atenció Integral a Víctimes de Violència de Gènere (SAIVVG)

Línia d'intervenció/objectius

La finalitat del programa és prestar atenció social a dones víctimes de violència de gènere del municipi de Palma, des d'una perspectiva integral i en xarxa.

S'ofereix:

- **Informació, orientació, assessorament** a víctimes de violència de gènere i als professionals que les atenen, en temes de violència de gènere.
- **Servei d'acompanyament** personalitzat a les víctimes en les gestions vinculades a la seva situació i al seu seguiment.
- **Servei de teleassistència mòbil** que ofereix atenció, seguretat i protecció les 24 hores del dia a les víctimes amb ordre de protecció (ATEMPRO).

Equip d'atenció

Dues treballadores socials, dues monitores d'acompanyament i una auxiliar informadora.

Dades d'atenció:

	2011	2012	2013 (3 trimestres)
Persones ateses (noves)	141	163	158
Casos treballats	419	465	557
Acompanyaments realitzats	252	340	323
Persones acompanyades	116	101	122
ATEMPRO tramitats (nous)	26	54	34
Persones amb ATEMPRO	118	124	79
Professionals assessorats*	17	12	7

PACTE PALMA

CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Perfil de les persones ateses el 2012

Edat:

La franja d'edat majoritària és la que comprèn dels 31 als 40 anys, amb 48 usuàries, seguida de la franja que va dels 25 als 30 anys, amb un total de 29 dones; 27 es troben entre els 41 i els 49 anys.

La mitjana d'edat és de 36,2 anys, una mica inferior que la de l'exercici de 2011, en què va ser de 37 anys, i molt semblant a la mitjana de 2010, que se situà en 35,9 anys.

Situació laboral

Situació laboral	Nombre de persones	%
En atur	64	47%
Ocupada	38	28%
Inactiva	8	5,9%
Economia submergida	3	2,2%
Pensionista	3	2,2%
Desconeixement	20	14,7%
Total	136	100

Nacionalitat

Nacionalitat	Nombre de persones	%
Persones espanyoles	79	58,1%
Persones immigrants comunitàries	8	5,9%
Persones immigrants no comunitàries	44	32,3%
Desconeguda	5	3,7%
Total	136	100%

Nivell d'ingressos

Nivell d'ingressos	Nre. de persones	%
Cap	39	28,7%
D'1 a 600 €	36	26,5%
De 601 a 900 €	11	8,1%
De 901 a 1.500 €	4	2,9%
Més de 1.500 €	2	1,5%
N.C.	12	8,8%
Desconegut	32	23,5%
Total	136	100%

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Assenyalam el baix nivell d'ingressos econòmics de les dones ateses; tan sols un 4,4% té uns ingressos superiors a 900 € mensuals.

El grup majoritari de dones es troba en franges d'edats actives i el 69,85% (95 dones) té fills o filles a càrrec, la qual cosa indica la necessitat de suport social i de prestacions bàsiques que tenen les dones víctimes per a aconseguir sortir de la seva situació.

Tipus de violència

Tipus de violència	Nre. de persones
Física	96
Psicològica	116
Sexual	14
Econòmica	19
Social	15

Mesures penals

Mesures penals de les persones ateses pel SAIVVG	
Denúncies	102
Ordres de protecció o allunyament concedides	62
Sentències condemnatòries a mantenir l'allunyament per judici ràpid	27
Ordres de protecció i mesures d'allunyament de dones que no n'havien fet sol·licitud	5

3.2.1.2. Mentories: atenció als fills i filles víctimes de violència de gènere

Línia d'intervenció/objectius

Des del programa Mentories s'ofereix atenció psicosocial als fills i les filles de víctimes de violència de gènere intrafamiliar.

Té com a objectiu principal ajudar-los a identificar models materns i paterns positius que permetin construir noves formes de relació, i evitar així el cicle repetitiu de la violència, afavorint nous models i patrons de relació basats en la no-violència i el foment de la igualtat.

PACTE PALMA

CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Triple perspectiva del treball:

- Treball en grup: sessions grupals, d'una hora i mitja de durada, agrupats per franges d'edat (4-9 anys, 10-14 anys i 15-18 anys). El nombre de sessions per grup és de 20.
- Treball individual: tutories individualitzades dels casos en què sigui més necessària l'ajuda i el suport personalitzat.
- Treball interfamiliar: sessions grupals d'una hora i mitja de durada, de suport a les mares o els tutors, per a facilitar la comprensió dels canvis que farà l'infant i així poder ajudar-lo en la seva recuperació. En total, es realitzaran 20 sessions.

Equip d'atenció

L'equip d'atenció està integrat per dos professionals de psicologia (una psicòloga i un psicòleg infantil) i una educadora social. Compta amb el suport d'una tècnica d'administració i d'una cap de projecte.

Dades d'atenció 2012

Des de gener fins a desembre de 2012, el total de demandes d'atenció del servei ha estat de 73.

L'any 2011 el total de demandes d'atenció va ser de 71.

En el període de gener a setembre de 2013 s'han rebut 71 mares i 120 menors, 18 casos més que en el mateix període de 2012.

Demandes d'atenció l'any 2012

USUARIS		Persones	(%)
Menors	Nines	41	23,2%
	Nins	63	35,6%
Persones adultes	Mares	73	41,2%
	Pares	0	0%
TOTAL		177	100%

PACTE PALMA

CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Respecte de la procedència dels casos, cal destacar que de les 73 demandes d'atenció, 21 (el 29%) han arribat directament al servei, i la resta (el 71%) han arribat derivades per diferents serveis.

De les 73 demandes d'atenció s'han obert 63 expedients durant 2012. És a dir s'ha iniciat el treball amb 63 famílies, de les quals s'han atès 99 menors i 63 mares, que fan un total de 162 persones ateses directament. A més, també han estat beneficiaris indirectes del servei els germans i les germanes dels menors participants, que han estat 25. Això suma 187 persones beneficiàries del Projecte Mentories durant 2012.

USUARIS AMB EXPEDIENT OBERT		2011	2012
Menors		87	99
Persona adulta referent	Mares	59	63
	Pares	0	0
Total		146	162

Per altra banda, cal destacar la valoració positiva que fan les famílies ateses en referència al procés i als resultats de la intervenció, tant a nivell formal a través dels qüestionaris de satisfacció recopilats, com a nivell informal mitjançant les verbalitzacions de menors i mares.

Perfil de les persones ateses el 2012

Edat dels menors:

EDATS	Nines	Nins	Total
4 - 9 anys	21	27	48
10 - 13 anys	17	24	41
14 - 18 anys	4	6	10
Total	42	57	99

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Edat de l'adult referent

L'adult de referència en quasi tots els casos és la mare; només un home va ser atès pel programa al llarg de 2012. La franja d'edat majoritària de les mares ateses per primera vegada el 2012 se situa entre els 31 i 40 anys, amb un percentatge del 42,65%; és seguida per la franja dels 41 i als 49 anys, en un 30,9%.

Nacionalitat

Nacionalitat	Mares	%
Espanyola	45	71,4
Estrangera comunitària	2	3,2
Estrangera comunitària no	10	15,9
Desconeguda	6	9,5
Total	63	100

Pel que fa al treball grupal, el 2012 es va treballar amb 10 grups diferents; cinc de mares i cinc de menors, dels quals quatre es trobaven en edats compreses entre els 4 i 9 anys, i un entre els 10 i els 14 anys. En total, hi participaren 38 menors i 40 mares.

3.2.1.3. Programa d'atenció a persones agressores

Línia d'intervenció/objectius

Atenció psicosocial a persones, residents al municipi de Palma, que exerceixen o han exercit violència contra la seva parella, que siguin majors d'edat i vulguin canviar aquesta situació de forma voluntària, responsabilitzant-se dels seus actes i de les conseqüències que aquests tenen, fent una revisió dels seus episodis violents i vivències personals, com també de les idees o creences que els afavoreixen.

Té com a objectius:

- millorar la seguretat i el benestar de les víctimes de violència dins l'àmbit de la parella i dels seus fills i filles.
- reduir la violència física, psicològica, econòmica, social i sexual dins l'àmbit de parella.

La intervenció s'organitza a partir de:

- tractament individualitzat
- tractament grupal

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Equip d'atenció

L'equip d'atenció del servei està integrat per tres professionals de la psicologia. Compta amb el suport d'una tècnica administrativa i una cap de projecte.

Dades d'atenció

L'any 2012 s'han atès 108 persones, de les quals 105 han estat homes i 3 dones. En aquest període s'ha atès per primera vegada un total de 47 persones. S'ha contactat amb 51 parelles o exparelles de les persones usuàries.

Des del gener fins al setembre de 2013 s'han atès 97 persones, 31 d'aquestes de nova incorporació. En aquest mateix període s'ha contactat per primera vegada amb 20 parelles o exparelles.

En relació amb la intervenció grupal s'han duit a terme tres grups, un d'iniciat l'any 2012; se n'han finalitzats 2, i un es troba actualment en procés.

Perfil de les persones agressores ateses per primera vegada el 2012

Edat

EDATS	Nre.	Percentatge
18-25 anys	3	6,4%
26-35 anys	5	10,6%
36-45 anys	19	40,4%
46-55 anys	10	21,3%
56-65 anys	3	6,4%
+ 65 anys	1	2,1%
desconeguda	6	12,8%
TOTAL	47	100%

Nacionalitat

Nacionalitat	Nre.	%
Espanyola	33	70,2%
Estrangera no comunitària	5	10,6%
Comunitària	8	17%
Desconeguda	1	2,1%
TOTAL	47	100%

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Situació laboral

Situació laboral	Nre. persones	de	%
En atur	17		36,2
Ocupada	18		38,3
Inactives	2		4,3
Economia submergida	4		8,5
Pensionista	1		2,1
Desconeixement	5		10,6
TOTAL	47		100

Estat civil

De les 47 persones ateses per primera vegada, un 32% són solteres; un 32%, casades; un 15%, divorciades; un 10%, separades; de l'11% restant, no es tenen dades de l'estat civil.

Tipus de violència

Tipus de violència exercida	Nre.
Psicològica	39
Física	22
Sexual	3
Social	9
Econòmica	7
Desconeguda	7

Perfil de les exparelles ateses el 2012

Des del servei s'ha contactat amb un total de 51 parelles, totes dones. D'aquestes 51 dones, s'ha iniciat contacte el 2012 amb 17; la resta, 34 dones, pertanyen a expedients oberts en anys anteriors.

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Edat

EDAT	Nre. de persones	%
17-24 anys	1	5,9%
25-30 anys	4	23,5%
31-40 anys	8	47%
41-49 anys	3	17,6%
50-55 anys	0	0%
+ 56 anys	1	5,9%
TOTAL	17	100%

Pel que fa a l'edat de les exparelles, l'àmplia majoria, el 88%, té una edat compresa entre els 25 i els 49 anys. La mitjana de edat és de 37.3 anys; ha baixat tres anys respecte de l'exercici anterior.

Situació laboral

Situació laboral	Nre. de persones	%
Ocupada	9	52,9%
Inactiva	4	23,5%
E. submergida	1	5,9%
En atur	1	5,9%
Pensionista	2	11,8%
TOTAL	17	100%

Quant a la situació laboral de les parelles i exparelles, un 52,9% d'aquestes es troba en situació laboral activa; un 23,5% correspon a dones inactives; l'11,8% són pensionistes, el 5,9% està en situació d'atur i el 5,9% realitza treballs d'economia submergida, principalment de neteja. Aquestes dades són molt importants a l'hora de conèixer els recursos de què disposa la parella i la possible existència de dependència econòmica que pot existir.

Nacionalitat

TOTAL	17	100
Nacionalitat	Nre.	%
Espanyola	15	88,2
Estrangera comunitària	no 0	0
Comunitària	2	11,8

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Cal destacar que quasi el 90% de les parelles que participen al programa és espanyol.

Convivència amb l'usuari

De les parelles i exparelles dones amb què s'ha contactat el 2012, el 53% conviu amb l'usuari del programa i, el 47% restant, no. Atesa la situació de convivència, pot suposar un factor de risc; la intervenció de la psicòloga que atén les parelles és d'especial rellevància per a la prevenció de futurs episodis violents.

Avaluació de la intervenció

Des del començament del programa el 2008, i fins el desembre de 2012, s'han iniciat 8 grups d'intervenció. D'aquests, els dos primers han finalitzat les fases d'intervenció i seguiment; el tercer va finalitzar la intervenció, però no el seguiment; quatre es troben a la fase de seguiment i un es troba en fase d'intervenció.

En els resultats dels seguiments del grup 2 finalitzat el 2012, dos anys després de la intervenció es mostra una estabilitat en les millores percebudes pels usuaris, excepte en la modificació del concepte de masculinitat, que presenta una lleugera fluctuació al llarg dels seguiments. Això pot ser degut que la modificació de creences arrelades és molt més complexa que la modificació per exemple de comportaments desadaptatius.

Respecte de les valoracions fetes per les exparelles, un 77,5% es troba millor o molt millor després de la realització de la intervenció grupal per part de l'usuari, i el 69,25% d'aquestes té una percepció baixa o sense risc respecte de la violència de l'usuari.

3.2.2. Fitxer de la Declaració voluntària de risc (DVR) 112

Línia d'intervenció/objectius

Aquest projecte sorgeix de la col·laboració entre diferents administracions i serveis. És una de les propostes de millora recollides a la primera reunió plenària convocada per l'Àrea d'Educació, Igualtat, Drets Cívics i Esports (12 de novembre de 2008), que va reunir professionals, serveis, entitats i persones víctimes de violència, amb la intenció de fer un diagnòstic del circuit existent i pactar un pla de millores consensuat.

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

El protocol és d'aplicació a totes les dones majors d'edat que es trobin en risc o situació de violència de gènere, que visquin a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, independentment de la seva nacionalitat, la situació administrativa o la circumstància personal o social.

Els organismes que hi participen

Direcció General de Interior, Emergències i Justícia (Oficina d'Ajuda a les Víctimes del Delicte)
GEIBSAU (SEIB 112)
Institut Balear de la Dona (IBD)
Ajuntament de Palma (Policia Local, Servei d'Atenció a Víctimes de Violència de Gènere)

Objecte del protocol

Augmentar els dispositius d'autoprotecció per a les dones víctimes de violència de gènere, davant futurs episodis de violència de gènere, i donar una resposta més ràpida i eficaç a aquest tipus de sol·licitud d'ajuda, a fi que puguin ser localitzades si telefonen des del telèfon fix que han facilitat (en un futur podrà ser localitzada la zona on es troben si telefonen des del mòbil).

Per això es crea un fitxer on, de forma voluntària, les dones víctimes es puguin donar d'alta emplenant una sol·licitud a un dels serveis d'atenció de la xarxa on, a més, se'ls facilitarà informació del projecte, els avantatges i les limitacions. Aquest servei és gratuït i les dades que s'aporten són totalment confidencials i emparades per la Llei de protecció de dades.

Dades d'atenció

De gener a setembre de 2013, des del Servei d'Atenció a Víctimes de Violència de Gènere s'han donat d'alta 49 dones al fitxer DVR 112. L'any 2012 es varen donar d'alta 41.

3.2.3. Pacte Palma contra la Violència de Gènere

El Pacte Palma és un compromís ciutadà que té la finalitat d'avançar en l'eradicació de la violència de gènere i cap a una societat basada en els valors de la igualtat entre dones i homes.

El Manifest del Pacte, aprovat per unanimitat al Ple d'octubre de 2008, inclou un seguit de fites comunes a les quals la ciutadania de forma individual o des d'associacions, entitats, empreses, serveis... pot adherir-s'hi.

PACTE PALMA

CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

- Fer visible la realitat de la violència contra les dones, donant a conèixer la vertadera dimensió del problema i les conseqüències sobre les víctimes directes i indirectes (fills i filles).
- Donar suport a les víctimes mitjançant les accions i les actuacions necessàries per a superar la situació de violència, respectant les seves decisions i iniciatives i facilitant els mitjans i l'accés als recursos.
- Divulgar els recursos, les accions i les mesures que afavoreixen l'eradicació de la violència contra les dones, donant suport als models socials que permetin la resolució de conflictes de forma no violenta, fomentant l'educació per a la pau.
- Assolir el compromís d'actuar contra tot tipus de violència, afavorint i transmetent models no sexistes i de respecte a la igualtat de dones i homes.

Les associacions, les entitats, els organismes, les empreses... singularitzen compromisos participant i organitzant accions sensibilitzadores que promouen els valors de la igualtat i la no-violència.

Accions de sensibilització

Compromís de la ciutadania

El perfil Facebook serveix com a plataforma de difusió; comptabilitza, a 30 de setembre de 2013, 902 amics i 334 fans.

Commemoració del 25N

La programació d'actes per a la commemoració del 25N, Dia Internacional contra la Violència cap a les Dones, que du a terme l'Ajuntament de Palma, inclou exposicions, conferències, taules informatives i un acte central per a fer visible l'acord de la ciutadania amb el Pacte i el rebuig a la violència i la desigualtat.

De 2008 ençà, s'han realitzat 3 curses populars i dues marxes. A la darrera edició, la de 2012, hi participaren 1.550 persones (850 dones i 700 homes).

L'any 2012 es va comptar amb la participació de 65 persones voluntàries (40 dones i 25 homes) per a la instal·lació de taules informatives.

La programació d'actes del 25 de novembre de 2012 va ser possible gràcies a la col·laboració del voluntariat de la Creu Roja, Escoltes de Mallorca i Moviment Escolta i Guiatge, com també de les entitats socials Projecte Socioeducatiu NAUM i Casal Petit, i a la col·laboració de la Fundació La Caixa (Caixaforum),

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

la col·laboració econòmica de C&A, el suport logístic de Carrefour, El Corte Inglés, l'Associació de Comerciants del Mercat de Pere Garau i d'Alcampo, i el suport institucional del Consell de Mallorca, de l'Institut Balear de la Dona, el Parlament de les Illes Balears, i el treball de distintes àrees municipals, com també el de l'Institut Municipal de l'Esport.

El 24 de novembre de 2013 es realitzarà la Marxa Pacte Palma contra la Violència de Gènere: tercer Nordic Walking Ciutat de Palma.

Per a inscripcions: www.palma.es

Accions formatives

L'oferta formativa de l'Ajuntament de Palma té la finalitat de fomentar la corresponsabilitat en la prevenció, la detecció i la resposta davant situacions de violència de gènere.

Aquesta formació va adreçada tant a infants com a adolescents i persones adultes.

Els continguts, el format i la durada estan ajustats als perfils de les persones a qui s'adreça. Amb la formació es pretén la capacitat de col·lectius vulnerables i professionals en la detecció i l'afrontament de la violència de gènere.

Els cursos 2012-2013 i 2013-2014 s'ha anat incrementant la diversitat de l'oferta, amb la incorporació de nous tallers. Actualment oferim:

Tallers per a infants i docents

- Contacontes: "Crida ben fort, Estela!":

Activitat destinada a primer i segon cicle de primària. Transmet als infants continguts per a la prevenció dels abusos sexuals a menors (demanar ajuda, aprendre a dir que no...). Es complementa amb una guia didàctica per a treballar aquest continguts abans i després de la lectura del conte.

- Taller ACTUAU!

Per a prevenir l'abús infantil: destinat a docents, educació universitària i públic adult. Suposa una primera aproximació a la realitat i la dimensió dels abusos sexuals a menors. A través d'aquest taller podran adquirir eines per a prevenir, detectar i saber com actuar en cas de sospita o evidència d'una situació d'abús sexual infantil.

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Tallers per a joves:

- “De la violència a la igualtat”

Taller per a joves on es treballen els indicadors per a la detecció i la prevenció de les relacions afectives negatives, els estereotips masclistes i la sensibilització contra la violència de gènere.

Tallers per a població adulta:

- “La prevenció contra la violència de gènere”

L’objectiu del taller és, per una banda, donar a conèixer què és la violència de gènere i, per l’altra, mostrar els indicadors que permeten detectar les relacions desiguals que es poden generar en violència per a prevenir-la.

- “La ciutadania contra la violència de gènere”

Taller per a abordar activament què és la violència de gènere, què s’hi està fent a Palma i què pot fer un mateix si coneix una situació de violència.

- “Mares i pares contra l’abús masclista en les parelles dels nostres fills i filles”

Taller amb el qual es pretén que mares i pares de fills adolescents puguin ajudar-los a identificar relacions afectives abusives en la parella.

Resultats de les intervencions

El curs 2012-2013 es varen fer les següents accions formatives:

- 12 tallers de “La prevenció de la violència de gènere”. Hi participaren 203 persones (93 homes i 110 dones).
- 14 xerrades “La ciutadania contra la violència de gènere”. Hi participaren 273 persones (122 homes i 151 dones).
- 40 contacontes “Crida ben fort, Estela!” destinats a la prevenció de l’abús infantil. Hi participaren 994 infants (590 nins i 404 nines).
- 7 tallers “Actuau! Per a prevenir l’abús infantil”. Hi participaren 144 persones (86 homes i 58 dones).
- 4 projeccions comentades “La violència masclista en la parella”. Hi participaren 55 persones (30 homes i 25 dones).

PACTE PALMA

CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

- 23 tallers per a joves “De la violència a la igualtat”. Hi participaren 526 joves (272 homes i 254 dones).
- 4 sessions formatives a voluntaris per a l’acte del 25 de novembre. Hi participaren 80 voluntaris (31 homes i 49 dones).
- 1 sessió informativa per a professionals on s’explicaren els serveis municipals d’atenció a la violència de gènere. 17 participants (dones).
- 3 tallers de “La prevenció contra la violència de gènere” adreçats a col·lectius específics: 190 participants (124 homes i 66 dones).

El primer trimestre del curs 2013-2014 (fins el 30 de novembre) s’han fet o s’han programat:

- 4 xerrades “La ciutadania contra la violència de gènere”. Hi participaren 62 persones (38 homes i 24 dones).
- 5 tallers per a joves “De la violència a la igualtat”. Hi participaren 101 persones (54 homes i 47 dones).
- 1 ponència de sensibilització contra la violència de gènere a la jornada: “Nordic Walking i violència de gènere”
- 3 sessions formatives a voluntaris per a l’acte del 25 de novembre: 2 amb agrupaments escoltes i una amb la Creu Roja.
- 1 curs de formació per a personal municipal: “Els serveis municipals contra la violència de gènere”

Les persones interessades, les entitats, les empreses, les associacions i els centres escolars poden accedir a l’oferta formativa a través del web www.palmaeduca.es/

3.2.4. Servei d’Acolliment Municipal. Víctimes de Violència de Gènere

Organització dels serveis:

Fins dia 9 de setembre de 2012, els serveis municipals d’acolliment municipal estaven organitzats en dos serveis diferenciats: el SAPS (Servei d’Acolliment i Promoció Social, destinat a adults) i el SADIF (Servei d’Acolliment per a Dones i Família), gestionats per dues empreses diferents.

PACTE PALMA

CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

A partir de la darrera contractació, ha passat a ser un únic servei, el SAM, Servei d'Acolliment Municipal, subdividit en tres programes: SAM Famílies, SAM Víctimes i SAM Adults. Les dades aparegudes en aquest informe són les obtingudes de les memòries dels dos serveis, la del SADIF, de dia 1 de desembre de 2011 a 9 de setembre del 2012, i les del SAM Víctimes, de dia 10 de setembre a 31 de desembre de 2012.

Línia d'intervenció/objectius

Recurs residencial d'acolliment a dones majors de 18 anys o menors emancipades, soles o amb càrregues familiars, víctimes de violència de gènere, que necessitin abandonar el seu domicili.

Ofereix els següents serveis:

- Informació, orientació i assessorament sobre els recursos d'assistència i acollida.
- Acolliment d'urgència i per via ordinària.
- Promoció i inserció sociolaboral
- Assistència i tractament psicològic individual i grupal.
- Suport a l'educació i el temps d'oci a infants acollits, fills i filles de les dones víctimes.

El SAM Víctimes disposa de 34 places.

Dades d'atenció

Persones ateses durant 2012 al Programa d'acolliment de víctimes de violència de gènere: 121 (67 dones i 54 infants). Aquesta xifra suposa el 41% del total de casos atesos (297), ja que el 59% restant correspon a situacions d'emergència social.

A més han utilitzat altres programes:

Informació i orientació:	36
Orientació laboral:	28
Intervenció psicològica:	41

Majoritàriament, arriben al SAM Víctimes per via policíaca un 31% de les usuàries; un 16% són derivades dels CMSS i, un 15%, ho fa per iniciativa pròpia.

PACTE PALMA
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

De gener a 15 de novembre de 2013 el SAM ha acollit 41 dones i 40 nins.

Perfil de les persones ateses el 2012

En relació amb l'edat de les dones acollides, s'ha de destacar que el 55% té entre 18 i 30 anys; un 33%, entre 31 i 40 anys i, un 12%, 41 anys o més.

Quant al nombre de fills, el 30% de les usuàries no en té –en té el 70% restant. D'aquestes, el 49% en té un, i la franja majoritària és de 0 a 3 anys.

Forma de gestió

Servei de titularitat municipal gestionat mitjançant contractació externa per INTRESS.

3.2.5. Grup Operatiu de Violència Domèstica de la Policia Local de Palma (GOVD)

Línia d'intervenció/objectius

- Realitzar un seguiment especialitzat i personalitzat dels casos de violència de gènere, assignant un policia tutor a cada víctima de violència a l'àmbit familiar que tingui ordre de protecció en el seu favor.
- Mobilitzar els recursos assistencials existents i derivar-los. Coordinació amb altres serveis que treballen amb violència domèstica.
- Desenvolupar les mesures de protecció pertinents, en funció del nivell de risc (segons la instrucció 5/2008 de la Secretaria d'Estat de Seguretat sobre el Protocol per a la valoració del nivell de risc de violència sobre la dona, que modifica la instrucció 10/2007).
- Gestió de les ordres de protecció.

Dades d'atenció

	2010	2011	2012	2013 (gener-juliol)
Persones ateses (denunciants VG)	375	261	334	179
Persones tutoritzades	358	257	326	156
Persones amb OP (VD i VG)	212	231	215	146
Assistència ps en crisi	226	190	202	145 (gener-set.)